

Ens
ha arribat

Josep Maria
Sala
i la Fecac

El dirigent del PSC, tot i haver abandonat la primera línia, continua movent fils i ara maniobra a favor d'una de les candidatures a la presidència de la Fecac, la continuista i socialista

Any
Salvador Espriu

T'equivoques
si d'un cor fred com el
gel
pietat o pau invoques,
amb desesperat anhel.

Viure sense tu

Xavier
Graset

República Fumaroli

Ni fronteres, ni jerarquies, ni govern! Un civisme il·lustrat al marge de qualsevol construcció doctrinal, que ha bastit Europa més enllà de l'economia i els interessos nacionals. No és cap programari alternatiu per les pròximes europees. Això és la república de les lletres, l'última pensada de l'assagista i acadèmic francès Marc Fumaroli, convençut que aquesta república metafòrica, que en el seu moment, el segle XIV, amb Petrarca, va mirar cap a la tradició, cap a la retòrica i l'eloqüència. La literatura i les belles arts de la gran tradició europea, sosté Fumaroli, comparteixen un horitzó ideal: l'art de persuadir, i de transmetre una convenció de manera agradable a la sensibilitat.

Fumaroli, que va aixecar prou polseguera en l'era Mitterrand qüestionant la idea d'una cultura subvencionada, que acaba generant productes culturals que només busquen la subvenció, és ara el president, si em permeten la metàfora, d'aquesta república. També s'ha de dir que la idea té un punt d'aristocràtica. Però aquesta tensió entre una cultura més o menys elitista i més

Modernitat és posició crítica vers la uniformització

o menys institucionalitzada és una constant d'aquesta república de les lletres. La impremta en va ser gran difusora. Però ara el nou canvi tecnològic, el d'internet i les xarxes socials ens situa davant un altre canvi revolucionari, que afecta el coneixement. La velocitat a què podem perdre els antecedents i el llegat de l'experiència és molt més elevada. Encara que, si s'utilitza bé, també pot tenir un paper cauteritzador. La revolució no serà tuitejada, ens diuen, des del Lliure de Gràcia, Jordi Casanovas, Guillem Clua, Pau Miró i el planter de joves actors de La Kompanyia. En aquest exercici teatral on el món feliç d'*apple* o d'*android* atorga identitats més per marca que per cultura, i on si no t'agrada el món que veus decideixes ser una altra persona. Davant d'això, per Fumaroli l'única modernitat possible és la posició crítica respecte a les estratègies d'uniformització a la baixa i banalització universal que caracteritzen capitalisme i tecnologia. Estic convençut que als catalans d'aquesta república europea i metafòrica no ens podran fer fora, ni a fum de sabotots. Ni desfalcant sobirania.

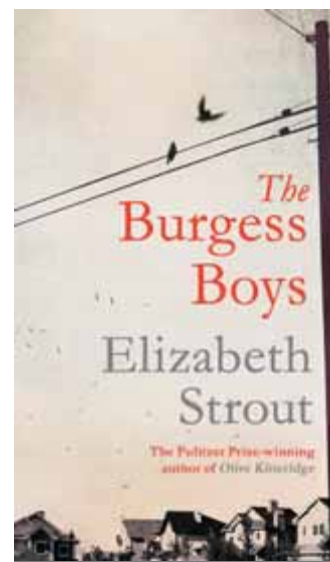
La col·leccionista

Els germans Burgess

Olive Kitteridge és una d'aquelles novel·les que et fan saber, just en el moment que l'acabes, que qualsevol cosa que escrigui la mateixa persona t'interessarà d'entrada. És clar que aquesta condició –la que voldríem tots els escriptors– pot ser perillosa. Quan una obra d'un autor t'ha agradat molt, les expectatives de cara a la propera són molt altes, i és fàcil que acabis amb una decepció. Com us deia –i ja vaig deixar escrit en aquest diari– *Olive Kitteridge*, d'Elizabeth Strout, em va semblar una novel·la excepcional. Excepcionalment ben escrita, i amb un tractament profund i ten-

dre de l'ànima humana i, sobretot, amb una estructura narrativa que partia d'una idea brillant. La protagonista de la novel·la, l'Olive, que li dóna títol, ens era presentada a través dels retrats de les persones del seu entorn, pròxim i no tan pròxim. Així, la novel·la era feta a partir de breus relats on ella apareixia com a personatge secundari fins a formar un retaule completíssim.

Quan vaig agafar l'última novel·la d'Elizabeth Strout, *Els germans Burgess*, reconec que ho feia amb il·lusió però un pèl escèptica que la novel·la aconseguís enlluernar-me tant com l'anterior. La sensació es va mantenir

ARXIU

al llarg de les primeres cinquanta pàgines. No hi havia un punt de vista tan original com a *Olive Kitteridge*. Però, en canvi, hi vaig retrobar aquesta minuciosa i lúcida descripció d'aquests personatges desmanegats, terriblement desorientats i mancats de confiança i d'afecte.

Aquests perdedors, gent normal amb problemes de gent normal, que t'agafen pel ganyot i ja no et deixen apartar els ulls del llibre. Persones que volen estimar-se però no en saben. Un dels protagonistes es lamenta, cap al final de la novel·la: "¿I ara què faré, Bob? No tinc família." El seu germà li ofereix la gran resposta: "Sí que en tens. Tens una dona que t'odia. Fills que estan furiosos amb tu. Un germà i una germana que et fan tornar boig. Un nebot que era un sòmines, però que es veu que ara jo no ho és tant. D'això se'n diu família." Així que sí, us recomano també amb entusiasme la nova novel·la d'Elizabeth Strout, *Els germans Burgess*, publicada per Edicions de 1984.

Sílvia Soler

Vuits i nous

Cahner Garcia

Manuel
Cuyàs

Dos apunts sobre Max Cahner. Quan era conseller de Cultura en el primer govern de Jordi Pujol i tenia en contra una bona part de la "intel·lectualitat progressista" que no es va saber avenir del triomf de CiU a les eleccions, el diari *El País*, portaveu d'aquest sector de sorpresos i ressentits, l'anomenava sistemàticament Max Cahner García, calculant que el segon cognom de matriu castellana l'irritaria. La mare de Cahner era de Madrid i, concretament, d'un barri tan castís i tan de sarsuela com Lavapiés. Un vespre de l'any 1993, quan ja no era conseller i de totes maneres el diari insistia a desplegar tots els seus cognoms

cada cop que en parlava, vaig sopar amb Cahner i altres persones. Algú li va preguntar si realment el García l'irritava. "Jo signo amb el nom i el primer cognom com tanta gent fa, no perquè tingui res de què avergonyir-me. El que em molesta és que usin el respectable cognom de la mare com a arma de burla i humiliació, ells que, a més, m'acusen de massa catalanista i nacionalista i són els primers a defensar l'obertura a la cultura espanyola". L'editor de Joan Coromines va afegir: "Em sorprèn que gent tan preparada ignori que Garcia és un cognom antiquíssim que no coneix fronteres dintre de la Península. Hi ha *Garcies* arreu, també a Catalunya, on a més és un toponímic." Aclarit això vam atacar el plat de peix i vam passar a coses de

ANTHONY GARNER

fons gens tocades per rebequeries infantils.

El segon apunt parla dels últims dies de Max Cahner. Dimarts passat, 15 d'octubre, es va celebrar a l'ajuntament de Mataró un acte acadèmic en record de Lluís

Companys, afusellat aquell dia, setanta-tres anys enre-re. Al final, l'alcalde va prendre la paraula per evocar Max Cahner, que havia mort el dia abans. Va explicar que en els últims dos anys havia residit en un establiment per a gent gran de la ciutat. "Per Sant Jordi, quan l'Ajuntament fa dia de portes obertes, la gent de la residència venia amb els seus cuidadors. Entre ells, Max Cahner." El constructor de país en l'edifici noble del XVIII –segle de representació malgrat tot–, sota l'enteixinat de Puig i Cadafalch, davant la galeria de fills il·lustres, entre els quals Narcís Feliu de la Peña, Damià Campeny, Miquel Biada, Marià Ribas, Antoni Comas... Max Cahner Garcia ben acompanyat.